



## KJV 2011-2012 (GROEP 5)

### *Een teken van leven* / Karen Dierickx (door Annie Moenaert)

#### **Auteursinfo (zie ook [www.villakakelbont.be](http://www.villakakelbont.be))**



**Karen Dierickx** (°1975, Beveren) wist al van kleins af aan dat ze ‘later, als ze groot was’ boeken wilde schrijven. Ze begon alvast met vervolgverhaaltjes met de hoofdpersonen uit haar eerste leesboekjes. Elk boek dat ze in handen kreeg, verslond ze. Later ging ze studeren voor licentiaat vertaler Nederlands-Engels-Spaans, en volgde ze een Aanvullende Studie in de Internationale Politiek.

In 2003 zond ze het verhaal *Naar Europa* in voor de John Flandersprijs voor het beste Vlaamse Filmpje van Uitgeverij Averbode en won daarmee de hoofdprijs. Er zouden nog zeven Vlaamse Filmpjes verschijnen. In 2010 verscheen haar eerste jeugdroman *Een teken van leven*.

#### **Kort samengevat**

Wie geboren is om te kruipen, moet kruipen. Die leert nooit klimmen. Maar wat als je dat wel wil? Het overkomt Juca, en de keuzes die hij moet maken zullen verstrekkende gevolgen hebben. Om een stap in de richting van zijn grote droom te zetten, meent hij zijn dorp en alles wat hij kent te moeten verlaten. Om zijn droom levend te houden moet hij het landgoed waar hij terechtkomt, ontvluchten en de personen waar hij het meest van houdt achterlaten. En om dan eindelijk zijn droom te kunnen verwezenlijken, moet hij naar de andere kant van het land. Daar wordt hij meer dan ooit met zichzelf en zijn verleden geconfronteerd.

Juca woont in een opvangtehuis. Hij probeert er een eigen leven op te bouwen, maar dat is best moeilijk. Hij gaat naar de kunstacademie in een grote stad, maar hij voelt zich een buitenbeentje en voelt zich niet goed in de groep. Dat heeft alles te maken met zijn verleden. De vreselijke dingen die hij meemaakte, kan hij niet delen met anderen. Als hij een eindwerk moet maken, komt het verleden weer bovendrijven. In een strip tekent Juca het trieste verhaal van zijn slavenbestaan op de plantage. Zo komt hij in het reine met zichzelf en kan hij stilaan over zijn verleden spreken. De strip draagt hij op aan zijn broer Ramiro en aan de mensen die hem hielpen om een nieuw bestaan op te bouwen.

## **Structuur**

Het verhaal bestaat uit 38 hoofdstukken.

De lezer leert Juca kennen als hij in een opvangtehuis leeft. Wat hij in zijn jeugd heeft meegemaakt, komt je stukje bij beetje te weten, telkens als Juca aan zijn stripverhaal bezig is. Hoofdstukken over het leven nu en over het verleden (cursief gedrukt) wisselen elkaar af. Het verhaal speelt zich af in een niet nader genoemd land.

## **Thema, tips en verwerkingsmogelijkheden**

Kinderen in andere landen hebben het vaak moeilijker dan kinderen bij ons. Heel gewone dingen zoals eten op tafel, een bed om te slapen en naar school gaan, zijn in sommige delen van de wereld niet zo gewoon en vanzelfsprekend. Soms maken kinderen vreselijke dingen mee. Ze krijgen dan niet altijd steun van volwassenen. Vaak voelen de kinderen (maar ook de ouders) zich dan schuldig of schamen ze zich.

In dit boek lees je hoofdstukken over het leven in de stad en over het verleden van Juca. Zo ontdek je hoe hij en Ramiro op het landgoed terechtkomen, welk lot hen op de cacaoplantage wacht en hoe Juca ten slotte kan ontsnappen. Met de hulp van anderen, zoals meester Nilton, kan Juca aan zijn toekomst werken. Je komt in het verhaal ook journalisten en mensen van mensenrechtenorganisaties tegen die de slavernij proberen te bestrijden en slachtoffers zoals Juca willen helpen.

Dit boek is uitgegeven met de medewerking van Unicef, een organisatie die zich wereldwijd inzet voor kinderen. Want slavernij, kinderarbeid en andere minder leuke levensomstandigheden behoren helaas nog niet tot het verleden. In het nawoord kan je hierover meer lezen. Nog steeds werken en leven 5,7 miljoen kinderen in ongezonde en onveilige omstandigheden. Personages als Juca en Ramiro zijn dus niet verzonnen, ze bestaan echt! Aan de hand van deze website kan je deze problematiek met de juryleden bespreken:

- [www.kinderrechtswinkel.be](http://www.kinderrechtswinkel.be)
- [www.kinderrechten.be](http://www.kinderrechten.be)
- [www.unicefkids.be/unicefkids/view/nl](http://www.unicefkids.be/unicefkids/view/nl)
- [kinderrechten.vormen.org/default.htm](http://kinderrechten.vormen.org/default.htm)

Teken samen met de juryleden het verhaal van Juca in de vorm van een strip.

## **Interview met Karen Dierickx**

*Hoe kwam je ertoe dit verhaal te schrijven?*

Wat schrijven betreft: dat heb ik altijd gedaan, van toen ik zes was en leerde lezen en schrijven. Van toen af wist ik dat ik 'later, als ik groot ben' ook boeken wilde schrijven. Dat het misschien ook echt kon, werd me duidelijk toen ik een verhaal instuurde voor de John Flanders-prijs (Vlaamse Filmpjes). Het verhaal won niet, maar werd wel geselecteerd voor publicatie – een heuse aanmoediging. Het jaar daarop stuurde ik dus weer een verhaal in, en dat verhaal won wel! Toen wilde ik een 'echt'

boek proberen schrijven. Na een aantal pogingen en probeersels werd *Een teken van leven* mijn eerste 'echte' (jeugd)boek.

Wat dit verhaal betreft: er wordt wel eens gezegd dat een verhaal een schrijver kiest, en niet andersom. Er zijn immers zoveel thema's, er zijn zoveel verhalen en toch schrijf jij dat ene verhaal. Ergens vang je iets op, je hoort iets, je leest iets, je ziet iets en dat 'iets' raakt je op een of andere manier. Het zet zich vast in je hoofd, het begint daar te draaien en te keren en op een gegeven moment – dat kan pas jaren later zijn, zelfs als je er niet meer bewust over nadenkt – dient er zich een verhaal aan. Dat was ook zo met *Een teken van leven*. Ergens – ik weet niet meer precies waar en wanneer – heb ik iets gehoord over hedendaagse kinderslavernij. Omdat ik er meer over wilde weten heb ik me verdiept in dat onderwerp en dan vooral over kindsclaven in Brazilië (een oom van mij werkte daar in een opvangtehuis voor kinderen, ik was er een paar jaar eerder op bezoek geweest). Al die indrukken, die verhalen, die feiten versmolten zich op een bepaald moment en van toen af zat Juca in mijn hoofd. En hij bleef daar maar zitten en me aanporren om zijn verhaal te mogen vertellen.

*Wat wil je bereiken met dit boek?*

Als ik een boek lees, word ik graag meegenomen door de personages. Dan wil ik in hun hoofd kruipen, dan wil ik meeleven met hen. Dat heb ik ook geprobeerd met *Een teken van leven*. Als de lezer voor even Juca wordt en voelt hoe hij worstelt om wat er is gebeurd een plaats te geven, hoeveel moeite het hem kost om zijn werk te maken en hoe hij ondanks alles toch doorzet en uiteindelijk even blij en opgelucht is als hem, dan ben ik geslaagd in mijn opzet. Want voor mij is dat de kern van het verhaal. Dat je doorzet ondanks alle twijfels en mislukkingen, en proberen te bereiken waar je van droomt.

*Hoe verloopt de zoektocht naar een illustrator?*

Dat was in het geval van *Een teken van leven* niet nodig; de cover is ontworpen door de uitgeverij, ik had wat ideeën aangebracht en heb mijn goedkeuring gegeven.

*Wat wil je nog kwijt?*

Ik hoop dat de lezers zullen genieten van dit boek en dat ze zullen uitkijken naar mijn volgende roman! Tot op het KJV-slotfeest in mei!

**Tot slot: [www.kjv.be](http://www.kjv.be)**

Laat de juryleden online hun zeg doen bij het boek en/of lees er de commentaren van andere juryleden.

[www.kjv.be](http://www.kjv.be) → Welke boeken moet ik lezen → groep 5

Klik op de cover om commentaar te geven bij dit boek

Heb je foto's of tekeningen gemaakt? Toon ze online!

[www.kjv.be](http://www.kjv.be) → Prikbord → groep 5